

การมีส่วนร่วมทางการเมืองระดับท้องถิ่นของภาคประชาชน
ในเขตเทศบาลตำบลตรอน อำเภอตรอน จังหวัดอุดรธานี*
LOCAL POLITICAL PARTICIPATION OF THE PUBLIC SECTOR IN TRON
SUBDISTRICT MUNICIPALITY, TRON DISTRICT,
UTTARADIT PROVINCE

คมกริช กระแสสินธ์

Khomkrich Krasaesin

ธันสธา โรจนตระกูล

Tanastha Rojanatrakul

โชติ บดีรัฐ

Chot Bodeerat

มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม, ประเทศไทย

Pibulsongkram Rajabhat University, Thailand

E-mail: Pom4114p@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองระดับท้องถิ่นของภาคประชาชนในเขตเทศบาลตำบลตรอน 2) เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมทางการเมืองระดับท้องถิ่นของภาคประชาชนในเขตเทศบาลตำบลตรอน โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล และ 3) ศึกษาปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองระดับท้องถิ่นของภาคประชาชนในเขตเทศบาลตำบลตรอน ดำเนินการตามระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงสำรวจ กลุ่มตัวอย่าง คือ ประชาชน จำนวน 308 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดย ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่า t-test และ F-test ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองระดับท้องถิ่นของภาคประชาชนในเขตเทศบาลตำบลตรอน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2) การเปรียบเทียบการมี

* Received 6 March 2024; Revised 3 July 2024; Accepted 11 July 2024

ส่วนร่วมทางการเมืองระดับท้องถิ่นของภาคประชาชนในเขตเทศบาลตำบล ตรอน พบว่า ประชาชนที่มี เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือนและระยะเวลาอาศัยอยู่ในพื้นที่ ที่แตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองระดับท้องถิ่นของภาคประชาชน ไม่แตกต่างกัน และ 3) ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ พบว่า 1) ปัญหา อุปสรรคต่อ คือ ขาด การมีส่วนร่วมในการสังเกตการณ์ในการดำเนินงานตามแผนพัฒนา ขาดจิตสำนึกพื้นฐาน ประชาธิปไตย ไม่ค่อยเข้ามามีส่วนร่วม การทำประชาคม หรือประชาพิจารณ์โครงการต่างๆ และยังขาดการประชาสัมพันธ์ แจ้งข้อมูลข่าวสาร 2) ข้อเสนอแนะ พบว่า ปรับปรุงวิธีการแจ้ง ข้อมูลข่าวสาร การประชาสัมพันธ์ ส่งเสริมให้ประชาชนได้รู้ระเบียบ กฎหมาย บทบาทหน้าที่ จิตสำนึกจากพื้นฐานประชาธิปไตย และปลูกฝังประชาธิปไตย โดยการเปิดโอกาสให้ประชาชน ได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจในโครงการหรือกิจกรรมต่างๆ มากขึ้น

คำสำคัญ: การมีส่วนร่วม, การเมืองระดับท้องถิ่น, ภาคประชาชน

Abstract

The objectives of this research article are to 1) study the level of political participation at the local level of the public sector in Tron Subdistrict Municipality. 2) compare the local level political participation of the public sector in Tron Subdistrict Municipality. Classified according to personal factors and 3) study problems, obstacles, and suggestions for local political participation of the public sector in Tron Subdistrict Municipality. Conducted according to quantitative research methods. which is survey research The sample group was 308 people. Data was analyzed by frequency, percentage, mean, and standard deviation. and the t-test and F-test. The results of the research found that 1) the level of political participation at the local level of the public sector in Tron Subdistrict Municipality Overall, it was at a high level. 2) Comparing the local political participation of the people in Tron Subdistrict Municipality, it was found that people with gender, age, education, occupation, average monthly income and length of time living in the area Different people have different opinions on participation in politics at the local level of the public sector. not different and

3) problems, obstacles, and suggestions. It was found that 1) problems and obstacles were the lack of participation in observation in the implementation of the development plan. Lack of basic democratic consciousness They rarely take part in community gatherings or public hearings on various projects. and there is still a lack of publicity Informing information 2) Suggestions found that improving the method of informing information public relations Encourage people to know the rules, laws, roles, duties, and conscience from the basics of democracy. and cultivate democracy By giving people the opportunity to participate more in decision-making in projects or activities.

Keywords: Participation, local politics, public sector

บทนำ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2560 ได้เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองตามระบอบประชาธิปไตยได้มากขึ้นและง่ายขึ้นโดยได้มีการปรับปรุงโครงสร้างทางการเมืองเริ่มตั้งแต่กระบวนการการเลือกตั้งที่มาและคุณสมบัติของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และสมาชิกวุฒิสภา หลักเกณฑ์ในการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย และการถอดถอนผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง และข้าราชการระดับสูง และเพิ่มหลักการให้กับการออกเสียงประชามติ โดยให้ผลของการออกเสียงประชามติเป็นการให้คำปรึกษาแก่คณะรัฐมนตรีหรือให้มีผลเป็นข้อยุติได้ ซึ่งแต่เดิมผลของประชามติ เป็นเพียงแค่การให้คำปรึกษาเท่านั้น การมีส่วนร่วมทางการเมืองจึงมีอิทธิพลต่อการกำหนดนโยบายของรัฐ รวมทั้งกดดันให้รัฐบาลกระทำตามความประสงค์ของประชาชน และการมีส่วนร่วมทางการเมืองเป็นเครื่องชี้วัดพัฒนาการทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของแต่ละประเทศ ซึ่งจะเห็นได้ว่าประเทศที่พัฒนาการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอยู่ในระดับที่ดีแล้ว ก็มักจะกำหนดให้ประชาชนทุกระดับมีสิทธิในการมีส่วนร่วมทางการเมืองตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญอย่างเป็นรูปธรรม (สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, 2561) ในหมวดที่ 14 ว่าด้วยการปกครองส่วนท้องถิ่นได้บัญญัติถึงสาระหลักเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารกิจการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไว้หลายประการดังเช่น การเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่น การลงคะแนนเสียงถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่น และผู้บริหารท้องถิ่น การออกเสียงประชามติ และ

การมีส่วนร่วมในการบริหารกิจการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งจะเห็นได้ว่าประเด็นเหล่านี้เป็นประเด็นสำคัญต่อการปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างยิ่ง ในการกำหนดให้การปกครองส่วนท้องถิ่น ต้องเปิดช่องทางและหาวิธีการส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในท้องถิ่นมากขึ้น (วัชรมน จันรอง, 2563)

การเลือกตั้งนายกและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด เมื่อวันที่ 20 ธันวาคม พ.ศ. 2563 ที่ผ่านมา เทศบาลตำบลตรอน มีจำนวนทั้งสิ้น 1,686 คน แยกเป็นชาย 818 คน หญิง 868 คน ผู้มีสิทธิเลือกตั้งนายกเทศมนตรี และผู้มีสิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล ทั้งหมด 1,334 คน โดยแบ่งเป็นเขตเลือกตั้งที่ 1 ประกอบด้วย ชุมชนที่ 1 ชุมชนลานทองพัฒนา ได้แก่ คุ่มลานเหนือ คุ่มเนินทอง คุ่มพร้อมใจพัฒนา มีผู้มีสิทธิเลือกตั้ง จำนวน 654 คน แยกเป็นชาย จำนวน 312 คน เป็นหญิง 342 คน เขตเลือกตั้งที่ 2 ประกอบด้วย ชุมชนที่ 2 ชุมชนวังหินพัฒนา ได้แก่ คุ่มวังน้ำวน คุ่มพิทักษ์ดวงจันทร์ คุ่มวังหินพัฒนา คุ่มริม่น่าน และชุมชนที่ 3 ชุมชนเทศบาลพัฒนา ได้แก่ คุ่มวังน้ำเย็น คุ่มน้อมเกล้า คุ่มแสนสุข คุ่มร่วมใจพัฒนา มีผู้มีสิทธิเลือกตั้ง จำนวน 680 คน แยกเป็นชาย จำนวน 318 คน ที่เป็นหญิง จำนวน 362 คน ปรากฏผลการเลือกตั้ง ดังนี้ มีผู้มีสิทธิเลือกตั้งนายกเทศมนตรี จำนวน 999 คน คิดเป็นร้อยละ 74.89 ผู้มีสิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล จำนวน 997 คน คิดเป็นร้อยละ 74.85 (เทศบาลตำบลตรอน, 2566)

จากการเลือกตั้งที่ผ่านมาประชาชนจำนวนหนึ่งไม่ได้ออกมาใช้สิทธิในการเลือกตั้ง หรือการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับท้องถิ่น อาจมาจากสาเหตุหลายประการเช่น ประชาชนไปทำงานอยู่ต่างจังหวัดไม่สามารถเดินทางมาใช้สิทธิเลือกตั้งได้ การประชาสัมพันธ์ไม่ทั่วถึงทำให้ไม่ต่อเนื่องประชาชนขาดความรู้ความเข้าใจในการมีส่วนร่วมทางการเมือง เป็นต้น ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาถึง การมีส่วนร่วมทางการเมืองระดับท้องถิ่นของภาคประชาชนในเขตเทศบาลตำบลตรอน อำเภอตรอน จังหวัดอุดรดิตถ์ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อจะได้ทราบว่าการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นทั่วไปของประชาชนมีส่วนร่วมอย่างไร การมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นควรจะเป็นอย่างไร ผลการวิจัยในครั้งนี้จะก่อให้เกิดประโยชน์แก่ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่เทศบาลตำบล ตรอน อำเภอตรอน จังหวัดอุดรดิตถ์ เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชน และเป็นข้อมูลแก่ทางการเมืององค์กรปกครองท้องถิ่นได้เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองเพิ่มมากขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองระดับท้องถิ่นของภาคประชาชนในเขตเทศบาลตำบลตรอน อำเภอตรอน จังหวัดอุตรดิตถ์
2. เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมทางการเมืองระดับท้องถิ่นของภาคประชาชนในเขตเทศบาลตำบลตรอน อำเภอตรอน จังหวัดอุตรดิตถ์ โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล
3. เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองระดับท้องถิ่นของภาคประชาชนในเขตเทศบาลตำบลตรอน อำเภอตรอน จังหวัดอุตรดิตถ์

ระเบียบวิธีวิจัย

1. ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ ประชาชนที่มีสิทธิเลือกตั้งในเขตเทศบาลตำบลตรอน อำเภอตรอน จังหวัดอุตรดิตถ์ จำนวน 1,334 คน (เทศบาลตำบลตรอน, 2566)

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ประชาชนที่มีสิทธิเลือกตั้งในเขตเทศบาลตำบล อำเภอตรอน จังหวัดอุตรดิตถ์ จำนวน 308 คน จากการแทนค่าในสูตรของยามานะ (Yamane, 1973)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาและการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อวิจัย คือ แบบสอบถาม ซึ่งสร้างขึ้นตามวัตถุประสงค์และกรอบแนวคิดในการศึกษาวิจัย ดังนี้ 1) ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบสอบถามประเภทตรวจสอบรายการ (Check list) 2) การมีส่วนร่วมทางการเมืองระดับท้องถิ่นของภาคประชาชนในเขตเทศบาลตำบลตรอน มีลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ คือ 5 อยู่ในระดับมากที่สุด 4 อยู่ในระดับมาก 3 อยู่ในระดับปานกลาง 2 อยู่ในระดับน้อย และ 1 อยู่ในระดับน้อยที่สุด และ 3) แบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการมีส่วนร่วมทางการเมืองระดับท้องถิ่นของภาคประชาชนในเขตเทศบาลตำบลตรอน มีลักษณะเป็นแบบปลายเปิด (Open-Ended Form)

3. การสร้างเครื่องมือ

ศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมาสร้างเป็นกรอบแนวคิด แล้วนำไปสร้างเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย และนำเสนอร่างเครื่องมือการวิจัยต่ออาจารย์ที่ปรึกษา หลังจากนั้นนำเครื่องมือที่ปรับปรุงแก้ไขจากการตรวจสอบจากที่ปรึกษาแล้วนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบความ

เที่ยงตรงเชิงเนื้อหา จำนวน 3 ท่าน โดยได้ค่าดัชนีความสอดคล้องที่ยอมรับได้ ระหว่าง 0.66 - 0.1 ทุกข้อ และนำเครื่องมือที่ตรวจสอบแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) จำนวน 30 ชุด ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ คือ 0.896 นำแบบสอบถามที่ผ่านการทดลองใช้แล้วเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อขอความเห็นชอบ และจัดพิมพ์แบบสอบถามเป็นฉบับสมบูรณ์เพื่อใช้ในการเก็บข้อมูลกับกลุ่มประชากรต่อไป

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้ศึกษาวิจัยได้มีการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยดำเนินการขอหนังสือจากคณะสังคมศาสตร์ และการพัฒนาท้องถิ่น มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อใช้ในการวิจัยต่อนายกเทศมนตรีตำบลตรอน เพื่อเก็บข้อมูลกับประชาชนที่มีสิทธิเลือกตั้งในเขตเทศบาลตำบลตรอน จำนวน 308 คน ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามด้วยตนเอง และนำแบบสอบถามมาตรวจสอบ ความถูกต้อง ครบถ้วน สมบูรณ์ เพื่อนำข้อมูลมาวิเคราะห์ทางสถิติโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางคอมพิวเตอร์เพื่อการวิจัยต่อไป

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ใช้สำหรับวิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ด้วยการนำมาแจกแจงความถี่ (Frequency) และหาร้อยละ (Percentage) และใช้สำหรับวิเคราะห์การมีส่วนร่วมทางการเมืองระดับท้องถิ่นของภาคประชาชน ด้วยสถิติค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

5.2 สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) คือ การทดสอบค่า t-test และการทดสอบค่า F-test (One-Way ANOVA)

5.3 การวิเคราะห์โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis Technique) ประกอบบริบท นำเสนอเป็นความเรียงประกอบตาราง โดยการแจกแจงความถี่ของผู้ตอบคำถามปลายเปิด

ผลการวิจัย

1. ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองระดับท้องถิ่นของภาคประชาชนในเขตเทศบาลตำบล ตรอน อำเภอตรอน จังหวัดอุตรดิตถ์

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองระดับท้องถิ่นของภาคประชาชนในเขตเทศบาลตำบลตรอน อำเภอตรอน จังหวัดอุตรดิตถ์ โดยภาพรวม

(n = 308)

ลำดับ	ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองระดับท้องถิ่นของภาคประชาชนในเขตเทศบาลตำบลตรอน	ระดับความคิดเห็น		
		\bar{X}	S.D.	แปลผล
1	ด้านการเลือกตั้ง	3.89	0.82	มาก
2	ด้านการวางแผนพัฒนา	3.99	0.69	มาก
3	ด้านการจัดทำโครงการ	3.87	0.90	มาก
4	ด้านการตรวจสอบ	3.80	0.50	มาก
ภาพรวม		3.89	0.56	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองระดับท้องถิ่นของภาคประชาชนในเขตเทศบาลตำบลตรอน อำเภอตรอน จังหวัดอุตรดิตถ์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.89$) เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการวางแผนพัฒนา ($\bar{X} = 3.99$) รองลงมา คือ ด้านการเลือกตั้ง ($\bar{X} = 3.89$) ด้านการจัดทำโครงการ ($\bar{X} = 3.87$) และด้านการตรวจสอบ ($\bar{X} = 3.80$) ตามลำดับ

2. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองระดับท้องถิ่นของภาคประชาชนในเขตเทศบาลตำบลตรอน อำเภอตรอน จังหวัดอุตรดิตถ์

ตารางที่ 2 ผลสรุปการเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองระดับท้องถิ่นของภาคประชาชนในเขตเทศบาลตำบลตรอน อำเภอตรอน จังหวัดอุตรดิตถ์

(n = 308)

ตัวแปรต้น	ตัวแปรตาม	ค่า t	ค่า F	Sig	ผลการศึกษา	
					ยอมรับ	ปฏิเสธ
เพศ	การมีส่วนร่วมทางการเมืองระดับท้องถิ่น	- 0.040	-	0.968	-	✓

ตัวแปรต้น	ตัวแปรตาม	ค่า t	ค่า F	Sig	ผลการศึกษา	
					ยอมรับ	ปฏิเสธ
อายุ	การมีส่วนร่วม ทางการเมือง ระดับท้องถิ่น	-	0.385	0.764	-	✓
การศึกษา	การมีส่วนร่วม ทางการเมือง ระดับท้องถิ่น	-	0.830	0.529	-	✓
อาชีพ	การมีส่วนร่วม ทางการเมือง ระดับท้องถิ่น	-	0.100	0.960	-	✓
รายได้ เฉลี่ยต่อ เดือน	การมีส่วนร่วม ทางการเมือง ระดับท้องถิ่น	-	0.542	0.654	-	✓
ระยะเวลา อาศัยอยู่ ในพื้นที่	การมีส่วนร่วม ทางการเมือง ระดับท้องถิ่น	-	0.978	0.403	-	✓

จากตารางที่ 2 ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ประชาชนที่มี เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือนและระยะเวลาอาศัยอยู่ในพื้นที่ ที่แตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองระดับท้องถิ่นของภาคประชาชนในเขตเทศบาลตำบลตรอน อำเภอตรอน จังหวัดอุดรดิตถ์ ไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

3. ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองระดับท้องถิ่นของภาคประชาชนในเขตเทศบาลตำบลตรอน อำเภอตรอน จังหวัดอุดรดิตถ์

3.1 ปัญหา อุปสรรคต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองระดับท้องถิ่นของภาคประชาชนในเขตเทศบาลตำบลตรอน อำเภอตรอน จังหวัดอุดรดิตถ์ พบว่า

1) ประชาชนในพื้นที่ขาดการมีส่วนร่วมในการสังเกตการณ์ในการดำเนินงานตามแผนพัฒนาของเทศบาล

2) ประชาชนบางกลุ่มยังขาดจิตสำนึกพื้นฐานประชาธิปไตย ไม่ค่อยเข้ามามีส่วนร่วมในเสนอความต้องการ การทำประชาคม หรือประชาพิจารณ์โครงการต่างๆ

3) ในการดำเนินการบางเรื่องเทศบาลยังขาดการประชาสัมพันธ์ แจ้งข้อมูลข่าวสารให้ประชาชนได้รับทราบ

3.2 ข้อเสนอแนะต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองระดับท้องถิ่นของภาคประชาชนในเขตเทศบาลตำบลตรอน อำเภอตรอน จังหวัดอุตรดิตถ์ พบว่า

1) เทศบาลควรปรับปรุงวิธีการแจ้งข้อมูลข่าวสาร และการประชาสัมพันธ์ให้กว้างขวางขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งระบบหอกระจายข่าวเสียงตามสายเพื่อแจ้งข่าวสารโครงการหรือกิจกรรมต่างๆ การพัฒนาและผลการดำเนินงานต่างๆ เพื่อให้เกิดความเข้าใจอันดีระหว่างเทศบาลกับประชาชน ซึ่งจะทำให้ได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดีมากขึ้น

2) เทศบาลควรส่งเสริมให้ประชาชนได้รู้ ระเบียบ กฎหมายและเข้าใจบทบาทหน้าที่ โดยการอบรมให้ความรู้แก่ประชาชนเกี่ยวกับความสำคัญของการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับท้องถิ่น

3) เทศบาลควรสร้างจิตสำนึกจากพื้นฐานประชาธิปไตยและการปลูกฝังประชาธิปไตยตั้งแต่ระดับครัวเรือนให้กับประชาชน โดยการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจในโครงการหรือกิจกรรมต่างๆ มากขึ้น โดยเฉพาะการทำประชาคมหรือประชาพิจารณ์ เพื่อจะได้ความคิดที่หลากหลายและป้องกันความขัดแย้ง

อภิปรายผลการวิจัย

1. ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองระดับท้องถิ่นของภาคประชาชนในเขตเทศบาลตำบล ตรอน อำเภอตรอน จังหวัดอุตรดิตถ์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการเลือกตั้ง ด้านการวางแผนพัฒนา ด้านการจัดทำโครงการ และด้านการตรวจสอบ อยู่ในระดับมากทุกด้าน ทั้งอาจเป็นเพราะว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจทางการเมืองโดยการออกไปใช้สิทธิเลือกตั้งนายกเทศมนตรีและสภาเทศบาล มีส่วนร่วมในการชี้แจงและเผยแพร่ข้อมูล นโยบายในการวางแผนพัฒนาให้ชุมชนและสังคมรับทราบ และส่วนร่วมในการตัดสินใจในการจัดทำโครงการต่าง ๆ เช่น โครงการส่งเสริมและพัฒนากลุ่มอาชีพของประชาชน เป็นต้น อีกทั้งเทศบาลเปิดโอกาสให้ประชาชนประเมินความโปร่งใสในการดำเนินงานตามแผนพัฒนาของเทศบาล ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพระศกลวัฒน์ จิตตปัญญา

(2563) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง บทบาทของนักการเมืองท้องถิ่นในการพัฒนาเทศบาลตำบลนาหนาด อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อบทบาทของนักการเมืองท้องถิ่นในการพัฒนาเทศบาลตำบลนาหนาด อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านโครงสร้างพื้นฐาน อยู่ในระดับมาก รองลงมาด้านการศึกษา ศิลปะวัฒนธรรม จารีต ประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น อยู่ในระดับมาก ด้านการจัดระเบียบชุมชน สังคม และการรักษาความสงบเรียบร้อย อยู่ในระดับปานกลาง และด้านส่งเสริมคุณภาพชีวิต อยู่ในระดับปานกลาง ตามลำดับ และสอดคล้องกับงานวิจัยของนิติพันธ์ อินทโชติ (2564) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการเป็นสมาชิกพรรคการเมืองไทยในจังหวัดชัยภูมิ ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการเป็นสมาชิกพรรคการเมืองไทย ในจังหวัดชัยภูมิ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาจำแนกเป็นรายด้าน ได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วมในการออกข้อบังคับพรรคนโยบายของพรรคการเมือง ด้านการมีส่วนร่วม ในการเป็นสมาชิกพรรคการเมือง ด้านการมีส่วนร่วมเสนอตัวเป็นผู้ลงสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ด้านการมีส่วนร่วมสนับสนุนให้พรรคได้รับการเลือกตั้งเข้าไปบริหารประเทศ ด้านการมีส่วนร่วมจัดตั้งพรรคการเมือง และด้านการมีส่วนร่วมสนับสนุนบริจาคเงินบำรุงพรรค ตามลำดับ

2. การเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองระดับท้องถิ่นของภาคประชาชนในเขตเทศบาลตำบลตรอน อำเภอตรอน จังหวัดอุดรธานี พบว่า ประชาชนที่มีเพศ อายุ การศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือนและระยะเวลาอาศัยอยู่ในพื้นที่ ที่แตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองระดับท้องถิ่นของภาคประชาชนในเขตเทศบาลตำบลตรอน อำเภอตรอน (2563) จังหวัดอุดรธานี ไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของวัชรมน จันรอง การมีส่วนร่วมทางการเมืองระดับท้องถิ่นของประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านเล่า อำเภอเมืองชัยภูมิจังหวัดชัยภูมิ ผลการวิจัยพบว่า การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมทางการเมืองระดับท้องถิ่นของประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านเล่า อำเภอเมืองชัยภูมิจังหวัดชัยภูมิพบว่า ประชาชนที่มีเพศ อายุระดับการศึกษา และอาชีพต่างกัน มีส่วนร่วมทางการเมืองระดับท้องถิ่นในองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านเล่า อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ โดยรวมไม่แตกต่างกัน

3. ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองระดับท้องถิ่นของภาคประชาชนในเขตเทศบาลตำบลตรอน อำเภอตรอน จังหวัดอุตรดิตถ์ พบว่า 1) ปัญหาอุปสรรคต่อ คือ ประชาชนในพื้นที่ขาดการมีส่วนร่วมในการสังเกตการณ์ในการดำเนินงานตามแผนพัฒนา บางกลุ่มยังขาดจิตสำนึกพื้นฐานประชาธิปไตย ไม่ค่อยเข้ามามีส่วนร่วม การทำประชาคม หรือประชาพิจารณ์โครงการต่างๆ และยังขาดการประชาสัมพันธ์ แจ้งข้อมูลข่าวสารให้ประชาชนได้รับทราบ 2) ข้อเสนอแนะ พบว่า ควรปรับปรุงวิธีการแจ้งข้อมูลข่าวสาร และการประชาสัมพันธ์ให้กว้างขวางขึ้น ส่งเสริมให้ประชาชนได้รู้ ระเบียบ กฎหมายและเข้าใจบทบาทหน้าที่ และสร้างจิตสำนึกจากพื้นฐานประชาธิปไตยและการปลูกฝังประชาธิปไตยตั้งแต่ระดับครัวเรือนให้กับประชาชน โดยการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจในโครงการหรือกิจกรรมต่างๆ มากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพระวิชาญ จนทสาโร (มุงกุกลาง) (2563) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง อิทธิพลของสื่อที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเทศบาลตำบลกุดจิก อำเภอสูงเนิน จังหวัดนครราชสีมา ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะแนวทางเกี่ยวกับอิทธิพลของสื่อที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเทศบาลตำบลกุดจิก อำเภอสูงเนิน จังหวัดนครราชสีมา ด้านการณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง ปัญหา คือ ไม่มีการจัดเวทีปราศรัยให้ผู้ลงสมัครได้แสดงวิสัยทัศน์และนโยบายต่อประชาชนแนวทางแก้ไข คือ ควรมีการจัดเวทีปราศรัยให้ผู้ลงสมัครได้แสดงวิสัยทัศน์และนโยบายต่อประชาชน ด้านการไปใช้สิทธิ์เลือกตั้ง ปัญหา คือ การประชาสัมพันธ์ในระดับชุมชนน้อยทำให้เกิด ความเข้าใจคลาดเคลื่อนในด้านการไปใช้สิทธิ์แนวทางแก้ไข คือ ควรมีจุดบริการสำหรับการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับวิธีการไปใช้สิทธิ์เลือกตั้ง ด้านการร่วมชุมนุมทางการเมือง ปัญหา คือ เยาวชนยังโดนปิดกั้นในการแสดงความคิดเห็นในทางการเมืองไม่กล้าที่จะแสดงความคิดเห็นอะไรมากนักในชุมชน แนวทางแก้ไขคือควรให้เยาวชนได้มีโอกาสในการดำเนินกิจกรรมทางการเมืองอย่างมีสิทธิและเสรีภาพ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระมหาเรวัต อคคทาโร (2563) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในอำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี ผลการวิจัยพบว่า ข้อเสนอแนะในการพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ควรรณรงค์ทำความเข้าใจกับประชาชนและประชาสัมพันธ์ให้เข้าถึงข้อมูลทางการเมืองอย่างทั่วถึง เช่น การเลือกตั้งล่วงหน้า การ ตรวจสอบบัญชีรายชื่อ ก่อนการเลือกตั้ง และสร้างความเข้มแข็งในชุมชน ด้วยการตั้งศูนย์การเรียนรู้ในชุมชน และให้ประชาชนได้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน จัดการบุคคลากรทั้งภาครัฐและคนในชุมชน

ผู้มี ความรู้ส่งเสริมประชาธิปไตยและเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมือง ให้ประชาชนได้มีโอกาสในการดำเนินกิจกรรม ทางการเมืองอย่างมีสิทธิและเสรีภาพ เปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีสิทธิและมีเสียงในการแสดงความคิดเห็น ทางการเมืองอย่างเหมาะสม

องค์ความรู้ใหม่

การมีส่วนร่วมทางการเมืองถือว่าเป็นลักษณะที่สำคัญประการหนึ่งของระบบการเมืองสมัยใหม่ ทั้งนี้เนื่องจากประชาชนมักมีความตื่นตัว หรือสนใจในทางการเมืองสูงกว่าในระบบจารีต ประเพณี อย่างไรก็ตามการมีส่วนร่วมทางการเมืองนี้มีลักษณะแตกต่างกันออกไปตามลักษณะของระบบการเมืองสมัยใหม่ในระบบการเมืองประชาธิปไตย การมีส่วนร่วมทางการเมืองมีหลายรูปแบบ แต่ทุกรูปแบบเป็นเรื่องของความสมัครใจ ปราศจากการบังคับ รูปแบบของการมีส่วนร่วมทางการเมือง อาจมีตั้งแต่รูปแบบเล็ก ๆ แคบ เช่น การแสดงความคิดเห็น การอภิปรายทางการเมือง การเขียนจดหมาย แสดงความคิดเห็นถึงนักการเมือง ไปจนถึงรูปแบบที่มีน้ำหนักกว้างขวางขึ้น เช่น การไปลงคะแนน เสียงเลือกตั้งการช่วยผู้สมัครณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง การชุมนุมประท้วง การเดินขบวน การวิ่งเต้นเพื่อให้ผู้นำทางการเมืองออกกฎหมาย หรือยอมรับในนโยบายที่ตนเรียกร้อง (Lobbying) ตลอดจน การเข้าเป็นสมาชิกพรรคการเมืองกลุ่ม หรือองค์การทางการเมืองทั้งหลาย

สรุปและข้อเสนอแนะ

สรุปปัญหา อุปสรรคต่อ คือ ขาดการมีส่วนร่วมในการสังเกตการณ์ในการดำเนินงานตามแผนพัฒนา ขาดจิตสำนึกพื้นฐานประชาธิปไตย ไม่ค่อยเข้ามามีส่วนร่วม การทำประชามติ หรือ ประชาพิจารณ์โครงการต่างๆ และยังขาดการประชาสัมพันธ์ แจ้งข้อมูลข่าวสาร 2) ข้อเสนอแนะ พบว่า ปรับปรุงวิธีการแจ้งข้อมูลข่าวสาร การประชาสัมพันธ์ ส่งเสริมให้ประชาชนได้รู้ระเบียบ กฎหมาย บทบาทหน้าที่ จิตสำนึกจากพื้นฐานประชาธิปไตย และปลูกฝังประชาธิปไตย โดยการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจในโครงการหรือกิจกรรมต่างๆ มากขึ้น ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย ได้แก่ 1.1 เทศบาลควรปรับปรุงวิธีการแจ้งข้อมูลข่าวสาร และการประชาสัมพันธ์ให้กว้างขวางขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งระบบกระจายข่าวเสียงตามสายเพื่อแจ้งข่าวสารโครงการหรือกิจกรรมต่างๆ การพัฒนาและผลการดำเนินงานต่างๆ เพื่อให้เกิดความเข้าใจอันดีระหว่างเทศบาลกับประชาชน ซึ่งจะทำให้ ได้รับความร่วมมือ

เป็นอย่างดีมากขึ้น 1.2 เทศบาลควรส่งเสริมให้ประชาชนได้รู้ ระเบียบ กฎหมายและเข้าใจ บทบาทหน้าที่ โดยการอบรมให้ความรู้แก่ประชาชนเกี่ยวกับความสำคัญของการมีส่วนร่วม ทางการเมืองในระดับท้องถิ่น และ 1.3 เทศบาลควรสร้างจิตสำนึกจากพื้นฐานประชาธิปไตย และการปลูกฝังประชาธิปไตยตั้งแต่ระดับครัวเรือนให้กับประชาชน โดยการเปิดโอกาสให้ ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจในโครงการหรือกิจกรรมต่างๆ มากขึ้น โดยเฉพาะการทำ ประชาคมหรือประชาพิจารณ์ เพื่อจะได้ความคิดที่หลากหลายและป้องกันความขัดแย้ง และ 2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป ได้แก่ 2.1 ควรทำการศึกษาวิจัยเรื่องดังกล่าวโดยทำการ เปรียบเทียบกับพื้นที่อื่นๆ ในเขตจังหวัดอุตรดิตถ์ เพื่อที่จะได้ทราบถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมี ส่วนร่วมทางการเมืองระดับท้องถิ่นของภาคประชาชนในเขตเทศบาลตำบลตรอน อำเภอตรอน จังหวัดอุตรดิตถ์ ในเขตตำบลอื่นๆ 2.2 ควรมีการศึกษาเชิงคุณภาพ เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึก เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองระดับท้องถิ่นของภาคประชาชนในเขตเทศบาลตำบลตรอน อำเภอตรอน จังหวัดอุตรดิตถ์ เป็นข้อมูลเชิงประจักษ์มากขึ้น และ 2.3 ควรมีการศึกษาตัวแปร อื่น ๆ เช่น ปัจจัยด้านความรู้ ด้านความเข้าใจทางการเมือง ด้านการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารทาง การเมือง ด้านสิ่งแวดล้อมทางการเมืองด้านสังคมและเศรษฐกิจ และวัฒนธรรมแบบ ประชาธิปไตย ที่อาจส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองระดับท้องถิ่นของภาคประชาชนใน เขตเทศบาลตำบลตรอน อำเภอตรอน จังหวัดอุตรดิตถ์

บรรณานุกรม

- เทศบาลตำบลตรอน. (2566). แผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ.2566-พ.ศ.2570). อุตรดิตถ์: เทศบาล ตำบลตรอน.
- นิติพันธ์ อินทโชติ. (2564). การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการเป็นสมาชิกพรรค การเมืองไทยในจังหวัดชัยภูมิ. ใน (ดุष्ฎิณีพนธ์ปรัชญาดุष्ฎิณีบัณฑิต สาขาวิชา รัฐศาสตร์). บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระมหาเรวัธ อคคาคโร. (2563). ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนใน อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี. ใน (สารนิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา รัฐศาสตร์). บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระวิชาญ จนทสาโร. (2563). อิทธิพลของสื่อที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของ ประชาชนในเทศบาลตบลูกุดจิก อำเภอสูงเนิน จังหวัดนครราชสีมา. ใน (สารนิพนธ์

รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์). บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

พระศกลวัชรน์ จิตตปญโญ. (2563). บทบาทของนักการเมืองท้องถิ่นในการพัฒนาเทศบาลตำบลนาหนาด อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม. ใน (สารนิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์). บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

วัชรมน จันรอง. (2563). การมีส่วนร่วมทางการเมืองระดับท้องถิ่นของประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านเล่า อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ. ใน (วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสตร์). บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. (2561). การมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตย. กรุงเทพมหานคร: สำนักการพิมพ์สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.

Yamane, T. (1973). *Statistics : An Introductory Analysis*. (3rd ed). New York: Harper and Row Publications.